

REFERAT Udvalget for Erhverv, Klima og Lokal udvikling - 2022-2025 d. 02-09-2025

Mødedato Tirsdag d. 02. september 2025 kl. 19:30

Mødested Mødelokale 5, Allerslev

Mødedeltagere Grethe Nørtoft Saabye, Klaus Kristiansen, Bente Blumensaat, Jens K. Jensen, Lis Vedel, Susanne Borup

Indholdsfortegnelse

EKL - Godkendelse af dagsorden.....	3
EKL - Orientering september 2025.....	4
EKL - Godkendelse af tilskud fra Region Sjællands udviklingsmidler til projektet 'Rodfæste'.....	6
EKL - Handlingsplan 2026 for Erhvervsstrategi 2025-2030.....	8
EKL - Tids- og procesplan for Strategi for fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling.....	9
EKL - Eventuelt.....	11
EKL - Godkendelse af referat.....	12

Punkt 1: EKL - Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Godkendt

Punkt 2: EKL - Orientering september 2025

24-007873

Beslutning

Taget til orientering

Resumé

A. Ansøgning til Realdania om støtte til Grønt Living Lab

Grønt Living Lab i Hvalsø er et fremtidslaboratorium, hvor unge udvikler og afprøver bæredygtige måder at bo, bygge og leve sammen på.

Projektet omfatter:

- 30-50 bæredygtige studieboliger (opføres og drives af ekstern aktør)
- Et aktivitetshus i den tidligere maskinhal, hvor unge og lokalsamfund kan mødes om bæredygtig udvikling og fællesskab

Lejre Kommune ejer maskinhallen og er i gang med at udarbejde en ansøgning til Realdania om støtte til ombygning og etablering af aktivitetshuset. Ansøgningen forventes indsendt medio september 2025 og kobler sig til temaer som bæredygtighed, lokalsamfund og partnerskaber.

Det forventes, at Lejre Kommune skal bidrage med medfinansiering til både anlæg og drift. En nærmere konkretisering af finansieringen vil blive forelagt udvalget i en kommende sag.

B. Klimaugen 2025

I år er det femte gang, der afholdes Klimauge i Lejre Kommune, og årets program kan opleves i perioden fra den 5.-13. september 2025. Formålet med Klimaugen er at fremme engagement, viden, netværk og synliggøre konkret klimaomstilling. Der har igen i år været stor søgning til Klimaugapuljen, og programmet byder på 28 arrangementer skabt i samarbejde med borgere, foreninger og virksomheder. Programmet kan ses i bilag 1 og i en mere detaljeret version på www.lejre.dk/klimaugen.

C. Budgetstatus

Klimaområdet

Af budgettet til klimadrift på 542.330 kr. er der forbrugt 169.000 kr. Ultimo august 2025 ses således et restbudget på 373.000 kr. Der forventes et samlet forbrug ultimo 2025 på 279.000 kr. og således et restbudget på 263.000 kr. Heraf er afsat 200.000 kr. til Strategi for fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling.

Klimadrift (1.000 kr.)

	Forbrug	Budget	Rest
Total	169	542	373
Forventet forbrug ultimo 2025	279	542	263
Afsat til Strategi for fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling	200	263	63

Erhvervsområdet

Ud af budgettet på erhvervsområdet på 1.696.000 kr. er der forbrugt 1.330.000 kr. Der er således et restbudget på 367.000 kr. Der forventes et forbrug i resten af 2025 på ca. 150.000 kr. til allerede planlagte aktiviteter. I overensstemmelse med tidligere beslutninger var der i 2025 en "lille" erhvervskonference. Det er tidligere besluttet, at der hvert andet år holdes en lille og hvert andet år en stor erhvervskonference. I de år med en lille konference opspares der midler til kommende år.

Erhvervsfremme (1.000 kr.)

	Forbrug	Budget	Rest
--	---------	--------	------

<i>Total</i>	<i>1.330</i>	<i>1.696</i>	<i>367</i>
Erhvervshus Sjælland	871	871	0
Erhvervskonference	86	137	51
Erhvervsservice	372	688	316

D. Servicemålstatistik, sagsbehandlingstider for målsatte sager indenfor Teknik og Miljø

Sagsbehandlingstiderne for 2. kvartal 2025 er opgjort og vedlagt som bilag - Statistik 2. kvartal 2025 CTM. Udvikling i sagsbehandlingstider er fra 1. til 2. kvartal i 2025.

Opgørelsen viser den gennemsnitlige sagsbehandlingstid. Sagsbehandlingstiderne beregnes i henhold til servicemålaftalen mellem regeringen og KL for de sager, der er omfattet af aftalen, på nær enfamiliehuse. KL har servicemålaftale på 40 dage for enfamiliehuse. Lejre Kommune har et servicemål på 28 dage. For øvrige sager regnes fra fyldestgørende materiale er modtaget, til afgørelse er truffet.

Udvikling i sagsbehandlingstider er fra 1. til 2. kvartal i 2025. Afdelingsleder for Byg Titti Donsted vil deltage i mødet og fortælle om arbejdet med at optimere sagsbehandlingen og udviklingen i sagsbehandlingstiderne.

Erhvervssager

Servicemålet på 50 dage. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var 63 dage, som er en øgning på 9 dage i forhold til 1. kvartal. Der er i 2. kvartal indkommet 9 erhvervssager. Det er 3 sager færre i forhold til sidste kvartal.

Enfamiliehuse

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid har været 54 dage, hvilket er 8 dage mere end forrige kvartal. Opgørelsen viser, at servicemålet for byggetilladelser til enfamiliehuse på henholdsvis 28 dage eller 40 dage ikke er overholdt i 2. kvartal. I 2. kvartal har vi modtaget 84 sager - en stigning på 17 sager i forhold til sidste kvartal. Der har i årets første kvartaler været en væsentlig stigning af disse sager.

Landzone-sager

Servicemålet er 40 dage. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var 36 dage, som er en øgning på 2 dage i forhold til 1. kvartal. I 2. kvartal har vi modtaget 50 landzonesager - en stigning på 8 sager i forhold til 1. kvartal.

Øvrige sager

Servicemålet for øvrige sagsbehandlingstider er overholdt i 2. kvartal.

Opgørelsen dækker kun en mindre del af administrationens sagsbehandling inden for bygge-, landbrugs- og miljøområdet. Opgørelsen er vedlagt som bilag og viser sagsbehandlingstider for dette års 2. kvartal.

Bilag

Bilag 1: Program for Klimaugen 2025

Bilag D_Wordskabelon_Statistik 2. kvartal 2025CTM

Punkt 3: EKL - Godkendelse af tilskud fra Region Sjællands udviklingsmidler til projektet 'Rodfæste'

24-003131

Beslutning

Indstillingerne tiltrådt

Resumé

Grønt Living Lab i Hvalsø er fremtidslaboratorium, hvor unge udvikler og afprøver bæredygtige måder at bo, bygge og leve sammen på. Projektet Rodfæste – Kunst, bæredygtighed og fællesskaber har modtaget en bevilling på 500.000 kr. fra Region Sjællands udviklingsmidler. Bevillingen muliggør en række prøvehandling, der bidrager til at realisere dele af Grønt Living Labs aktiviteter og styrker grundlaget for at tiltrække fonde og samarbejdspartnere.

Sagen forelægges til godkendelse af projektet, indsatserne samt tilhørende indtægter og udgifter.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at udvalget godkender projektet Rodfæste, indsatserne samt indtægter og udgifter på 500.000 kr.
2. at projektet placeres på bevilling 2.10.10 Fælles faciliteter.

Beslutningskompetence

Udvalget for Erhverv, Klima og Lokal Udvikling.

Sagsfremstilling

Grønt Living Lab i Hvalsø er et udviklingsinitiativ, der samler unge, lokale ildsjæle, virksomheder og vidensmiljøer om at afprøve bæredygtige løsninger, byggeri og fællesskaber. Målet er at skabe levende miljøer, som både kan inspirere lokalt og tiltrække opmærksomhed regionalt og nationalt. Lab'et omfatter bl.a. etablering af studieboliger og omdannelsen af en maskinhal til et aktivitetshus.

Projektet Rodfæste – Kunst, bæredygtighed og fællesskaber bidrager konkret til Grønt Living Lab ved at gennemføre en række prøvehandling, som afprøver, hvordan kunstneriske og grønne aktiviteter kan skabe liv, engagement og samarbejde i og omkring maskinhallen på Åsvejen 24.

Projektet har modtaget 500.000 kr. fra Region Sjællands udviklingsmidler under indsatsområdet Kultur som styrker unges sundhed og trivsel. Prøvehandlingerne udvikles i samarbejde med tre eksterne kreative partnere og en gruppe på 10-12 unge medskabere og vil omfatte aktiviteter inden for kunst, fortællinger og fælles måltider. Resultaterne vil blive brugt til at dokumentere og kommunikere Grønt Living Labs potentiale over for borgere, politikere, fonde og øvrige samarbejdspartnere.

Administrationens vurdering

Rodfæste omsætter Grønt Living Labs visioner til konkrete aktiviteter i form af mindre prøvehandling. Projektet forventes at styrke synligheden, skabe erfaringer med nye samarbejdsformer og øge interessen fra fonde og investorer.

Økonomi og finansiering

Tilskuddet på 500.000 kr. udbetales bagudrettet efter dokumentation af afholdte udgifter og godkendelse af statusrapport og regnskaber pr. 1. december 2025 og 1. december 2026.

Projektet har en egenfinansiering på 358.080 kr., svarende til projektledelse 15 timer pr. uge i projektperioden. Der stilles ikke krav om revision af slutregnskabet.

Kommunalbestyrelsen har besluttet, at ved tildeling af eksterne projektmidler skal projektet, dets indsatser samt tilhørende indtægter og udgifter godkendes af fagudvalget.

I denne sag skal Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling godkende indsatserne, indtægterne på 500.000 kr. og udgifterne på tilsvarende 500.000 kr., og at projektet placeres på bevilling 2.10.10 Fælles faciliteter.

Bilag

Tilsagnsbrev Rodfæstet - Underskrevet

Rodfæste - projektbeskrivelse med budget

Punkt 4: EKL - Handlingsplan 2026 for Erhvervsstrategi 2025-2030

25-005675

Beslutning

Indstillingen tiltrådt med det supplement, at administrationen på baggrund af drøftelsen i Erhvervsrådet og udvalgets behandling sætter endnu flere konkrete, meningsfulde målepunkter ind i handlingsplanen.

Resumé

Kommunalbestyrelsen vedtog i juni 2025 'Erhvervsstrategi 2025-2030' for Lejre Kommune.

Der er lagt op til, at strategien følges op af årlige handlingsplaner, der udmønter strategien. I denne sag skal udvalget tage stilling til Handlingsplan 2026 til implementering af erhvervsstrategien.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at Handlingsplan 2026 vedtages.

Beslutningskompetence

Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog i juni 2025 Lejre Kommunes nye Erhvervsstrategi 2025-2030, der indeholder tre erhvervspolitisk pejlemærker:

1. Mere klimaviden, flere klimatilbud og -partnerskaber
2. Et dynamisk iværksætermiljø i topklasse
3. Øget dialog, vejledning og videndeling.

Der blev i vedtagelsen lagt op til, at Erhvervsstrategi 2025-2030 skal implementeres og omsættes til konkrete indsatser i årlige handlingsplaner med konkrete indsatser. De skal udføres af Erhverv Lejre og den øvrige administration. Det vil ske gennem rullende årlige handlingsplaner, der vedtages af Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling.

Administrationens vurdering

Administrationen foreslår at vedtage vedlagte udkast til handlingsplan. Handlingsplan 2026 indeholder 22 konkrete indsatser med tilhørende mål inden for de tre erhvervspolitiske pejlemærker.

Indsatserne afspejler prioriteringen af Erhverv Lejres ressourcer og funktion som brobygger mellem virksomhederne, Lejre Kommune, rådgivere og andre erhvervspolitiske aktører.

Handlingsplanen indeholder både aktivitetsmål, kvalitative mål og kvantitative mål. Det afhænger primært af, hvad der i den konkrete indsats giver mening at opstille som mål.

Udkast til Handlingsplan 2026 har været drøftet med Erhvervsrådet den 28. august 2025. Orientering herom gives på udvalgs mødet.

Bilag

erhvervsstrategi_2025-final-opslag-001 (002)

handlingsplan_2026-19aug25

Punkt 5: EKL - Tids- og procesplan for Strategi for fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling

25-006145

Beslutning

Indstillingen tiltrådt

Resumé

Med Kommuneplan 2025 har Kommunalbestyrelsen besluttet, at der i den kommende planperiode skal udarbejdes en strategi for fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling i Lejre Kommune.

Strategien skal skabe klarere rammer for, hvordan fremtidens arkitektur kan imødekomme krav til mere klimavenligt og bæredygtigt byggeri samt bygge bro til de mange kulturhistoriske kvaliteter i Lejre Kommune.

I denne sag fremlægger administrationen et forslag til tids- og procesplan for strategien.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at tids- og procesplan for strategi for fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling godkendes.

Beslutningskompetence

Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal Udvikling.

Sagsfremstilling

I Lejre Kommuneplan 2025 er beskrevet, at Kommunalbestyrelsen i den kommende planperiode vil udarbejde en strategi for fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling. Strategien skal skabe klarere rammer for, hvordan fremtidens arkitektur kan imødekomme krav til mere klimavenligt og bæredygtigt byggeri samt bygge bro til de mange kulturhistoriske kvaliteter, der findes i Lejre Kommune. For eksempel er der både et bæredygtighedsselement og en videreførelse af et kulturmiljø i spil, når vi gerne vil motivere til at bevare og omdanne vores gamle gårde til flerfamilieboliger eller omdanne et tomt butikslokale til andet formål.

Fremtidens udvikling af kommunens byer og landsbyer skal have for øje, at boliger også i mange, mange år fremover skal kunne danne rammen om det gode liv på landet. Fremtidens arkitektur og byudvikling i Lejre Kommune skal ifølge kommuneplanens beskrivelse af strategien være stedbundet og bygge på den lokale byggeskik. Derudover skal strategien bygge bro til andre relevante områder, eksempelvis klimaområdet. Strategien skal omfatte både udvikling af eksisterende byer, landsbyer og nye byudviklingsområder.

Administrationens vurdering

Lejre Kommuneplan rummer allerede i dag strategiske greb og retningslinjer, der typisk indgår i en klassisk arkitekturpolitik. Det er udviklet med afsæt i Vores Sted og særligt gennem projektet ”På Forkant” er der analyseret på karakteristika ved Lejre Kommune og udarbejdet anbefalinger til den fysiske udvikling af kommunen. Resultatet af projektet blev den lille bog ”Landsbyvisionarium”, der viser taktikker og strategiske greb for udviklingen af byer og landsbyer i Lejre Kommune. Landsbyvisionarium kan ses her: https://www.lejre.dk/Media/638507602008765217/lejre_landbyvisionarium.pdf.

Materialet er godkendt som retning for byudviklingen af Kommunalbestyrelsen og indarbejdet i kommuneplanen. Det kan dog diskuteres, om materialet er tilstrækkeligt konkret og operationelt for politikere, borgere og administration i udmøntningen af byudviklingen i de forskellige byer, landsbyer og lokalområder.

Ydermere er der siden Landsbyvisionariet kommet en tydeligere klimadagsordenen for bygge- og boligbranchen. Det gælder både lokalt og på nationalt plan.

Regeringen igangsatte i 2024 arbejdet med en ny national arkitekturpolitik. Der blev nedsat en ekspertgruppe, der opstiller et ”Udfordringsbillede” med ni problematikker inden for tre temaer: Bæredygtig arkitektur i et helhedsperspektiv, Aktive bymidter og revitaliserede landsbyer og Boliger til fremtiden. Ekspertgruppen kom i april 2025 med 24 konkrete

anbefalinger til stat, region, kommuner og branche. Læs mere her: <https://kum.dk/kulturomraader/national-arkitekturpolitik>.

Administrationen anbefaler, at der i Strategien for fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling sættes fokus på at skabe mere konkrete klare rammer som både politikere, borgere og administration kan forholde sig til og med et tydeligt klimaperspektiv. Derudover foreslår administrationen, at anbefalingerne til den nationale arkitekturpolitik drages ind i arbejdet.

Tids- og procesplan

Administrationen foreslår følgende tids- og procesplan for arbejdet:

September 2025: Politisk behandling af tids- og procesplan i Udvalget for Erhverv, Klima & Lokal udvikling, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Efterår/vinter 2025: Kortlægning af byer, befolkning og boligbehov:

- Sammenkog/oplistning af nuværende grundlag og særpræg i Lejre: Kommuneplan, Landsbyvisionarium, Landzoneadministrationsgrundlag m.m.
- Datakortlægning: Kort beskrivelse af bolig- og befolkningssammensætning med mere i Lejre Kommune.
- Udfordringsbillede for fremtidens byudvikling i Lejre Kommune, blandt andet på baggrund af anbefalinger i den nationale arkitekturpolitik, erfaringer fra Plan 22+ med mere.

Lokal skala:

- Kortlægning af lokal byggeskik og stedsidentitet i to byer/landsbyer:
Kortlægning med ekstern konsulent. Landsby/borgerinvolverende proces om stedsidentitet.

Forår 2026: Temamøde i udvalg/Kommunalbestyrelse:

- Præsentation af kortlægning.
- Præsentation af resultater fra proces i de to landsbyer
- Workshop om mål og indhold i strategien.

Herefter: Behandling af grundlag for indhold i strategien i politisk udvalg.

Efterår/vinter 2026: Færdiggørelse af strategi og politisk behandling med henblik på offentlig debat og høring

Vinter/forår 2027: Behandling af kommentarer og høringssvar samt endelig godkendelse af Strategi for fremtidens bæredygtige arkitektur og byudvikling.

Ekstern hjælp

Administrationen foreslår at hente ekstern hjælp til at gennemføre kortlægning i de to byer/landsbyer. Administrationen har hentet et tilbud hjem fra Planværkstedet på en mulig skitse for et forløb. Skitse er vedlagt som bilag. Det vil være muligt også at få støtte til yderligere arbejde. Det vil kunne frigive flere ressourcer i Planafdelingen til lokalplanarbejde.

Landsbyer

Forslag til tids- og procesplan lægger op til en kortlægning af byggeskik og stedsidentitet i to byer/landsbyer. Administrationen foreslår, at de to byer kunne være: Gevninge og Torkilstrup.

Gevninge gamle bymidte er af Arkitektskolen Aarhus udpeget blandt de mest værdifulde kulturmiljøer i Lejre og har ikke en bygningsregulerende lokalplan for bymidten. Der er behov for et bedre reguleringsgrundlag for at kunne fastholde de kulturhistoriske kvaliteter. Samtidig er Gevninge rig på parcelhusområder fra flere tidsaldre, men har også tæt-lav bebyggelse, f.eks. Nødager, der er blevet tildelt en arkitekturpris. Byen har også flere byudviklingsområder udlagt i kommuneplanen, der skal udvikles i fremtiden.

Torkilstrup er en landzonelandsby med flere karakteristiske landsbykvaliteter: Slynget vejforløb, gadekær og lign. Der er flere grundejere i området, der har ønsker om udviklingsprojekter, bl.a. den gamle uudnyttede pibefabrik.

Økonomi og finansiering

Der er reserveret 200.000 kr. af uforbrugte landsbypuljemidler til at understøtte arbejdet med strategien. De reserverede midler vil kunne finansiere ekstern hjælp til en proces for kortlægning af to landsbyer. Hvis der ønskes ekstern hjælp til yderligere arbejde med strategien, skal der afsættes yderligere midler på budgettet.

Bilag

Skitse til forløb for kortlægning af to landsbyer i Lejre Kommune

Punkt 6: EKL - Eventuelt

Beslutning

Intet under dette punkt

Punkt 7: EKL - Godkendelse af referat

Beslutning